

Ing. IVAN MANGER
Zavod za agroekologiju, Zagreb

JEDAN NAČIN OBNOVE STARIH VIINOGRADA

»Instituto Nacional de Investigaciones agronomicas — Madrid« vrši već osam godina interesantne pokuse obnavljanja starih vinograda posebnim načinom reza, koji oni nazivaju »sobreviejo« prevedeno na naš jezik »nad starim«.

Ramon Palomar, objavio je u španjolskom stručnom časopisu »Agricultura — Madrid« do sada postignute rezultate, a osim toga je dao dobro obrazložen teoretski prikaz, čije glavne misli u ovom članku slijedimo. Radi malog prostora, mi smo njegovo prikazivanje morali nešto skratiti, iako on sam kaže, da bi o tome trebalo još više napisati.

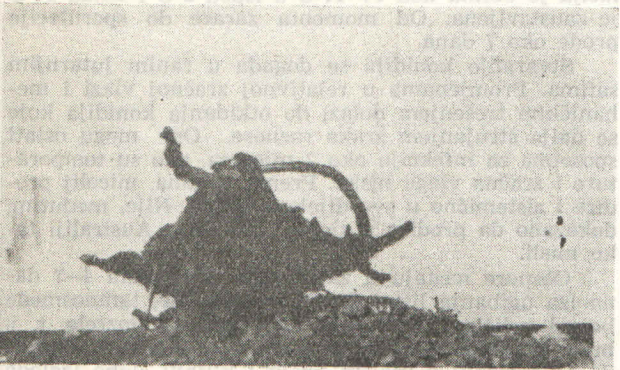
Korijen vinove loze se sastoji iz dvije vrste žila, i to iz krupnog korijenja, čija je funkcija u prvom redu da nadzemni dijelovi dobiju dobro ukotljenje, a zatim ono služi kao neki provodnik vode i mineralnih hranjiva.

Međutim, ovo korijenje nema sposobnost, da neposredno prima vodu (vlagu) i otopljena hranjiva iz tla, jer se oko njega iz godine u godinu stvara sve deblja kožica, koja te asimilate ne propušta.

Zato iz glavnog korijena izbija mnogo sitnih korjenčića (kapilara), sposobnih, radi tanke opne, da neposredno primaju iz tla vlagu i otopljena hranjiva.

Glavni korijen neprestano raste (produžava se u dubinu), pa uslijed toga pretežan dio kapilara dolazi u sve dublje slojeve.

Tim stabljika, sa jedne strane, dolazi sve lakše do vlage, koje uvijek u dubljim slojevima ima više. Radi toga stari vinogradji bolje podnose sušu od mladih.

Ali druga komponenta, koja je važna za opstanak biljke, to jest hranjiva nisu više u onom obliku u kojem biljka treba, tj. u obliku oksida. Korijen s glavnom masom je u dubini, gdje su uslijed pomanjkanja zra-ka asimilati većinom reducirani.

U listu se vrši proces asimilacije, koja je redukcija oksida. Zato se taj proces i ne može vršiti, ako hranjiva dolaze u list bez kisika.

Mikroflora (bakterije) orijentirana je na uzimanje kisika iz samih spojeva. Tu žive anaerobne bakterije, koje oksidima hranjiva, uzimaju kisik, prepuštajući biljci asimilate bez kisika, a od kojih ona nema nikakve koristi.

Zato sa starošću sadnice, pa i loze postaju sve slabije prehranjene, te pored gnojenja prinosi opadaju.

Dakle vidimo dva potpuno suprotna zahtjeva. Sa jedne strane, biljci je potrebno duboko korijenje, radi boljeg snabdijevanja vlagom, a sa druge plitko, radi snabdijevanja sa hranom.

Kod mladih trsova glavna korjenova masa je u plitini, pa su oni dobro snabdjeveni hranjivima, ali kod suša se lako dogodi da im nedostaje vlage. Kod starih trsova je obratno.

Zato se došlo na ideju, da se kod obrađivanja ostavi jedan čokot, dužine cca 10 cm sa oko 10 lucnjeva. Taj se čokot savije preko panja i ukopa polovicu u tlo, tako da ostane vani 5-6 lucnjeva.

Ukopani dio počinje puštati korijenje u gornjem horizontu tla, pa dobro koristi hranjiva, dok je matični panj preko svog dubokog korijena dobro snabdjeven vlagom.

Površinski dio slični jednom luku, koji izlazi iz panja, te se vraća u tlo.

Čokot će imati sve prednosti starog i mladog trsa.

Prema pokusima koji su vršeni, pokazalo se da ovakvi vinogradi (iako već stari) mogu podvostručiti prinose, pa rađaju bolje, nego kad su bili u punoj snazi.

Osim toga, vijek trajanja je znatno produžen.

Prema podacima, kojima raspolažemo, izgleda da je ovaj način regeneracije vinograda u Španiji izašao iz pokusne faze, te se već uvodi u široku primjenu.